

Dosarul nr. 3r-107/22
2-20012580-01-3r-13042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, G. Dașchevici, G. Mîra)

DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul Victor Vlah

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Vioricăi Marina împotriva Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil

împotriva încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea reprezentantului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatului stagiar Gheorghe Caciuc cu privire la repunerea în termenul de depunere a motivării apelului. A fost declarat inadmisibil apelul depus de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, prin intermediul reprezentantului său, avocatul stagiar Gheorghe Caciuc împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ

constată:

La 29 ianuarie 2020, Viorica Marina a depus cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcursul examinării cauzei, împotriva Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare cu privire la anularea deciziei Comisiei de Contestare a Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare nr. 02CC-10 din 30 decembrie 2019 în partea ce ține de respingerea cererii prealabile depusă de ea pe marginea rezultatelor concursului de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării „Program de stat” (2020-2023) și anularea deciziei Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare nr. 1 din 3 ianuarie 2020 privind validarea rezultatelor concursului „Program de stat” (2020-2023) în vederea finanțării proiectelor de cercetare științifică fundamentală și/sau aplicativă la capătul ce ține de ierarhizarea proiectului nr. 15/22.10.19.F „Modelarea matematică a

deteriorării proprietăților de rezistență ale materialelor cu microstructura supuse unor acțiuni exterioare variabile de lungă durată” nr. 44 de ordine, în compartimentul Prioritatea V, „Competitivitate economică și tehnologii inovative”, în valoare bugetară de 1 426,4 mii lei, autor de proiect Marina Viorica.

Prin hotărârea din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, au fost anulate ca fiind ilegale decizia Comisiei de contestare nr. 02CC-19 din 30 decembrie 2019 și decizia Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare nr. 01 din 3 ianuarie 2020 în partea ce o vizează pe reclamantă Marina Viorica.

A fost încasată de la Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare în folosul Marinei Viorica suma de 5 000 de lei cu titlu de asistență juridică.

În rest, a fost respinsă cerința de încasare a cheltuielilor asistenței juridice.

La 12 august 2021, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie declarată inadmisibilă sau respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 13 decembrie 2021, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie declarată inadmisibilă sau respinsă ca fiind neîntemeiată.

Tot la 13 decembrie 2021, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a depus cerere cu privire la repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, prin care a solicitat admiterea cererii de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului și repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului.

În susținerea acesteia a invocat că la 1 noiembrie 2021, avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a luat cunoștință cu conținutul hotărârii integrale a instanței de fond.

Astfel, având în vedere caracterul inovativ al reglementărilor Codului administrativ, cu privire la depunerea motivată a apelului în cadrul termenului de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate, reprezentantul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatul stagiar a omis termenul menționat, motiv pentru care solicită instanței de apel repunerea acestuia în termenul de prezentare a motivării apelului.

La fel, a remarcat că argumentul menționat a fost reținut de către practica judiciară recentă, prin care Curtea Supremă de Justiție a admis că unele erori în aplicarea Codului administrativ se datorează caracterului inovativ al reglementărilor și faptului că formarea practicii judiciare uniforme este încă într-un proces dinamic și complex (încheierea nr. 2ac-189/21 din 18 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea reprezentantului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatului stagiar Gheorghe Caciuc cu privire la repunerea în termenul de depunere a motivării apelului.

A fost declarat inadmisibil apelul depus de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, prin intermediul reprezentantului său, avocatul stagiar Gheorghe Caciuc împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La 7 martie 2022, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul Victor Vlah a depus recurs împotriva încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel și repunerea în termenul de prezentare motivării apelului.

În motivarea recursului a invocat că avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a luat cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe la 1 noiembrie 2021.

A evidențiat că, având în vedere caracterul inovativ al reglementărilor Codului administrativ, cu privire la depunerea motivată a apelului în cadrul termenului de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate, reprezentantul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatul stagiar a omis termenul menționat, motiv pentru care a solicitat instanței de apel repunerea acestuia în termenul de prezentare a motivării apelului.

Totodată, a afirmat că argumentul menționat a fost reținut de către practica judiciară recentă, prin care Curtea Supremă de Justiție a admis că unele erori în aplicarea Codului administrativ se datorează caracterului inovativ al reglementărilor și faptului că formarea practicii judiciare uniforme este încă într-un proces dinamic și complex (încheierea nr. 2ac-189/21 din 18 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție).

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din materialele dosarului rezultă că încheierea recurată a fost notificată recurentei și reprezentantului acesteia, avocatului Victor Vlah, prin intermediul oficiului poștal, la 17 martie 2022, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 183-184).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 2 martie 2022, în termenul legal.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inoportună invitarea părților la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul împotriva încheierii contestate urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

Din materialele cauzei rezultă că la 12 august 2021, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie declarată inadmisibilă sau respinsă ca fiind neîntemeiată (f. d. 145-146).

Este cert și faptul că la 13 decembrie 2021, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie declarată inadmisibilă sau respinsă ca fiind neîntemeiată (f. d. 168-170).

Tot la 13 decembrie 2021, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a depus cerere cu privire la repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, prin care a solicitat admiterea cererii de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului și repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului (f. d. 166-167).

Se mai constată că prin încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea reprezentantului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatului stagiar Gheorghe Caciuc cu privire la repunerea în termenul de depunere a motivării apelului.

A fost declarat inadmisibil apelul depus de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, prin intermediul reprezentantului său, avocatul stagiar Gheorghe Caciuc împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ (f. d. 173-178).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii cu privire la repunerea în termenul de depunere a motivării apelului și de declarare a apelului inadmisibil.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Cu referire la normele legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că copia hotărârii motivate din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost notificată la 1 noiembrie 2021, reprezentantului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatului stagiar Gheorghe Caciuc, care a și semnat și depus apelul nemotivat în interesele Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, în baza mandatului seria MAS nr. 073903 din 6 iulie 2021 (f. d. 109, 145-146), fapt ce se confirmă prin recipisa anexată la materialele dosarului (f. d. 162).

Respectiv, termenul de prezentare a motivării apelului, prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a început să curgă la data de 2 noiembrie 2021, ziua imediat următoare celei în care reprezentantul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatul stagiar Gheorghe Caciuc a recepționat copia hotărârii motivate din 11 august 2021 a primei instanțe și a expirat la data de 1 decembrie 2021.

Cu toate acestea, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul stagiar Gheorghe Caciuc nu a prezentat în termenul prevăzut de lege motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, aceasta fiind depusă doar la 13 decembrie 2021, prin urmare, în afara termenului legal (f. d. 168-170).

Conform art. 237 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Raportând, la caz, cadrul legal enunțat și reieșind din constatările susmenționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău corect a refuzat în repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului.

Or, după cum corect a reținut și instanța de apel, motivarea hotărârii primei instanțe fiind notificată reprezentantului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatului stagiar Gheorghe Caciuc, în pofida obligațiunile sale procesuale, apelanta și reprezentantul său au eludat să depună motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

Pe cale de consecință se va menționa că, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de *cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate*.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că nu poate fi reținut ca temei de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului argumentul invocat în susținerea cererii cu privire la repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, precum și în prezenta cerere de recurs, cu referire la caracterul inovativ al Codului administrativ, fiind totodată menționată și practica Curții Supreme de Justiție.

Și asta deoarece, după cum just a constatat și Curtea de Apel Chișinău, actul judecătoresc (încheierea nr. 2ac-189/21 din 18 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție), invocat de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, se referă la formarea unei practici judiciare în ce privește competența instanțelor judecătorești la examinarea unor anumite tipuri de cauze.

Iar în ceea ce privește depunerea motivării apelului, există deja o practică judiciară constantă și uniformă, formată de către instanțele de judecată naționale.

Astfel fiind, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că în prezenta speță nu poate fi reținut caracterul inovativ al Codului administrativ.

În acest context, relevanță în speța dată au prevederile art. 47 alin. (3) Cod administrativ, care statuează că *culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat*.

La fel, potrivit art. 65 alin. (1) Cod administrative, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. *Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului*.

Mai cu seamă că, în virtutea principiului bunei-credințe, partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, chiar și în cazul imposibilității temporare a reprezentanților săi de a acționa în vederea protejării intereselor juridice ale reprezentaților, or termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

De altfel, obligația respectivă derivă și din prevederile art. 24 alin. (1) Cod administrativ, potrivit căruia participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească

obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea reprezentantului părții apelante Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, avocatului stagiar Gheorghe Caciuc cu privire la repunerea în termenul de depunere a motivării apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, prin intermediul reprezentantului său, avocatul stagiar Gheorghe Caciuc împotriva hotărârii din 11 august 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spania], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, reprezentată de avocatul Victor Vlah.

Se menține încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Vioricăi Marina împotriva Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu